

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 10 lipca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. stwierdził, że P. K. (1) jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą niemająca ustalonego prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, dla której podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne stanowi zadeklarowana kwota nie niższa niż 60% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia podlega obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz określił podstawy wymiaru składek w tym okresie (na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, ubezpieczenie wypadkowe oraz Fundusz Pracy).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że w okresie od 31 grudnia 1998 r. do 30 września 2007 r. P. K. (1) podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek SP ZOZ w K., natomiast w okresie od 1 kwietnia 1999 r. podlega ubezpieczeniom u płatnika składek A. K.. Za okres od stycznia 1999 r. do grudnia 2007 r. płatnik składek SP ZOZ w K. wykazał podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę (najniższe wynagrodzenie za pracę). Natomiast A. K. przekazał do systemu za P. K. (1) jako pracownika dokumenty ZUS RCA za okres od kwietnia 1999 r. do grudnia 2005 r., od lutego 2006 r. do grudnia 2006 r., od lutego 2007 r. do grudnia 2007 r., od lutego 2008 r. do kwietnia 2009 r., od czerwca 2009 r. do stycznia 2012 r., od lutego 2015 r. do grudnia 2016 r. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, która w przeliczeniu na okres miesiąca wynosiła co najmniej minimalne wynagrodzenie obowiązujące w danym okresie. Natomiast za okres od lutego 2012 r. do stycznia 2015 r. płatnik w pierwszorazowych imiennych raportach miesięcznych ZUS RCA wykazał podstawę wymiaru składek w wysokości 1.450 zł – niższą od minimalnego wynagrodzenia za pracę. W związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, P. K. (1) zgłosił się jedynie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego od 1 stycznia 1999 r. do 10 kwietnia 2009 r. (w okresie od 11 kwietnia 1999 r. do 31 maja 2009 r. przebywał na urlopie bezpłatnym) oraz od 1 czerwca 2009 r., ze względu na zbieg ubezpieczeń. Za okres od stycznia 2012 r. do grudnia 2014 r. z tytułu zatrudnienia u płatnika A. K., P. K. (1) otrzymał wynagrodzenie w wysokości niższej niż minimalne wynagrodzenie obowiązujące w tym okresie i tym samym winien podlegać również obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą (P. K. (1) nie złożył w ww. okresie stosownych dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych). A. K. w dniach 6, 9 oraz 10 czerwca 2016 r. przekazał za P. K. (1) korekty dokumentów rozliczeniowych za okres od lutego 2012 r. do stycznia 2015 r. z podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

Organ rentowy podkreślił, że z informacji przekazanej przez Urząd Skarbowy w K. wynika, że kwoty przychodu ze stosunku pracy u płatnika A. K. są zgodne z podstawami wymiaru składek wykazanymi w pierwszorazowych raportach rozliczeniowych za lata 2012 – 2015. A. K. dokonał wyrównania wynagrodzenia P. K. (1) w czerwcu 2016 r., po poinformowaniu P. K. (1) o obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym jako osoby prowadzącej działalność gospodarczą.

Zdaniem organu rentowego, stosownie do treści art.9 ust.1 i 1a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. ustały przesłanki do podlegania przez P. K. (1) wyłącznie obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu. Organ rentowy zaznaczył, że podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe osób prowadzących pozarolniczą działalność stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak niż 60% prognozowanego przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego, przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek na dany rok kalendarzowy, a podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie wypadkowe osób prowadzących działalność pozarolniczą stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe. W związku z niezgłoszeniem się przez P. K. (1) do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. oraz nieopłaceniem z tego tytułu składek na ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy, Zakład Ubezpieczeń Społecznych stwierdził, jak w decyzji.

W odwołaniu od powyższej decyzji P. K. (1) wniósł o jej zmianę i stwierdzenie, że w okresie od 1 stycznia 2012 r. do 31 grudnia 2014 r. nie podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowemu i wypadkowemu z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej z uwagi na podleganie w tym okresie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym z tytułu stosunku pracy.

Na uzasadnienie swojego stanowiska podał, że w dniu 1 kwietnia 1999 r. zawarł z (...) K. umowę o pracę na czas nieokreślony w wymiarze 1/2 etatu na stanowisku lekarza zakładowego z wynagrodzeniem w wysokości 1.230 zł miesięcznie. Aneksiem do umowy o pracę z dnia 30 grudnia 2008 r. strony postanowiły, iż od dnia 1 stycznia 2009 r. miesięczne wynagrodzenie zasadnicze wynosić będzie nie mniej niż minimalne wynagrodzenie obowiązujące w danym roku (pozostałe postanowienia umowy o pracę pozostały bez zmian). Na podstawie ww. aneksu do umowy o pracę z dnia 30 grudnia 2008 roku, pracodawca (...) K. począwszy od dnia 1 stycznia 2009 roku wypłacał odwołującemu za wykonaną pracę miesięczne wynagrodzenie w wysokości równej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę obowiązującego w danym roku. W 2012 roku, wbrew postanowieniom umowy o pracę, pracodawca nie podwyższył wynagrodzenia do kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w tym czasie to jest do kwoty 1.500 zł brutto miesięcznie, lecz wypłacał je w wysokości jak w roku poprzednim to jest w kwocie 1.386 zł brutto miesięcznie (analogiczna pomyłka nastąpiła również w latach 2013 – 2014). Pracodawca przyznał, że powyższa sytuacja miała miejsce w okresie 3 lat (2012 – 2014) i była wynikiem niedopatrzania i błędu po stronie działu księgowego. Na podstawie aneksu z dnia 31 grudnia 2014 r., wynagrodzenie zasadnicze zostało podniesione do kwoty 2.150 zł brutto miesięcznie.

Skarżący zaznaczył, że jeszcze przed dokonaniem przez organ rentowy kontroli, płatnik składek (...) K. wypłacił ubezpieczonemu zaległą część wynagrodzenia zasadniczego oraz dokonał korekt deklaracji rozliczeniowych wykazując podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne w wysokości wynikającej z postanowień łączącej go z ubezpieczonym umowy o pracę, uiszczając jednocześnie za P. K. (1) zaległe składki wraz z ustawowymi odsetkami (pismem z dnia 1 grudnia 2016 r. organ rentowy poinformował płatnika składek (...) K., że korekty dokumentów rozliczeniowych dotyczących P. K. (1) za lata 2012 – 2014 zostały uwzględnione). W ocenie skarżącego stosunek pracy łączący ubezpieczonego z zakładem pracy stanowił i nadal stanowi bezwzględny tytuł do ubezpieczenia mający pierwszeństwo przed tytułem ogólnym ubezpieczenia, jakim jest prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej. Błąd rachunkowy płatnika przy ustalaniu za ubezpieczonego w okresie od stycznia 2012 r. do grudnia 2014 r. wysokości składek oraz ich podstawy wymiaru, jak i niewypłacenie odwołującemu wynagrodzenia w umówionej wysokości, a w konsekwencji nieosiągnięcie przez tego ostatniego przychodu ze stosunku pracy w wysokości co najmniej wynagrodzenia za pracę, pozostaje bez znaczenia dla tytułu podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym (potwierdza to jednolite i ugruntowane orzecznictwo Sądu Najwyższego). Zdaniem skarżącego, pod pojęciem podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe należy rozumieć wynagrodzenie za pracę wynikające z treści stosunku pracy, a nie przychód zdefiniowany w art.4 pkt 9 ustawy systemowej. Z racji zatem pozostawania w stosunku pracy, skarżący z mocy prawa podlegał i nadal podlega ubezpieczeniom społecznym, jako pracownik z tego stosunku, niezależnie od tego czy osiąga przychód.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Od 1 stycznia 1999 r. P. K. (1) prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą.

(okoliczność bezsporna)

W okresie od 31 grudnia 1998 r. do 30 września 2007 r. P. K. (1) podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu, wypadkowemu jako pracownik u płatnika składek SP ZOZ w K..

Za okres od stycznia 1999 r. do grudnia 2007 r. płatnik składek SP ZOZ w K. wykazał za P. K. (1) podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w wysokości wyższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę (najniższe wynagrodzenie za pracę).

(ustalenia w aktach ZUS)

W dniu 1 kwietnia 1999 r. P. K. (1) zawarł umowę o pracę z Zakładem (...) w K.. Ubezpieczony został zatrudniony na stanowisku lekarza zakładowego w wymiarze 1/2 etatu za wynagrodzeniem 1.230 zł.

(umowa o pracę k.15 plik II akt ZUS)

Aneks do ww. umowy o pracę (z dnia 1 lipca 2007 r.) zmieniono wysokość wynagrodzenia P. K. (1) wskazując, że od dnia 1 lipca 2007 r. będzie ono wynosić 1.450 zł brutto.

(aneks k.23 plik II akt ZUS)

Z porozumienia zmieniającego opatrzono datą 30 grudnia 2008 roku wynika, iż ubezpieczony i płatnik składek zgodnie postanowili, że miesięczne wynagrodzenie zasadnicze ubezpieczonego od dnia 1 stycznia 2009 r. będzie wynosić nie mniej niż minimalne wynagrodzenie obowiązujące w danym roku w kraju.

(aneks k.25 plik II akt ZUS)

Aneks do ww. umowy o pracę (z dnia 31 grudnia 2014 r.) zmieniono wysokość wynagrodzenia P. K. (1) wskazując, że od dnia 1 stycznia 2015 r. będzie ono wynosić 2.150 zł brutto.

(aneks k.27 plik II akt ZUS)

W związku z prowadzeniem działalności gospodarczej, P. K. (1) od 1 stycznia 1999 r. do 10 kwietnia 2009 r. zgłosił się jedynie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

(ustalenia w aktach ZUS)

W okresie od 11 kwietnia 2009 r. do 31 maja 2009 r., w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej ubezpieczony zgłosił się do obowiązkowych ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego (ze względu na urlop bezpłatny u płatnika (...) K.).

(ustalenia w aktach ZUS)

W związku z prowadzeniem działalności gospodarczej ubezpieczony od 1 czerwca 2009 r. zgłosił się jedynie do obowiązkowego ubezpieczenia zdrowotnego.

(ustalenia w aktach ZUS)

A. K. przekazał do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, za P. K. (2) jako pracownika, dokumenty ZUS RCA za okres od kwietnia 1999 r. do grudnia 2005 r., od lutego 2006 r. do grudnia 2006 r., od lutego 2007 r. do grudnia 2007 r., od lutego 2008 r. do kwietnia 2009 r., od czerwca 2009 r. do stycznia 2012 r., od lutego 2015 r. do grudnia 2016 r. z podstawą wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe, która w przeliczeniu na okres miesiąca wynosiła co najmniej minimalne wynagrodzenie obowiązujące w danym okresie.

(ustalenia w aktach ZUS)

Za okres od lutego 2012 r. do stycznia 2015 r. płatnik w pierwszorazowych imiennych raportach miesięcznych ZUS RCA wykazał podstawę wymiaru składek w wysokości 1.450 zł, to jest niższą od minimalnego wynagrodzenia za pracę.

(okolicość bezsporna)

Z informacji przekazanej przez Urząd Skarbowy w K. wynika, że kwoty przychodu ze stosunku pracy u płatnika A. K. są zgodne z podstawami wymiaru składek wykazanymi w pierwszorazowych raportach rozliczeniowych za lata 2012 – 2015.

(ustalenia w aktach ZUS, informacja o dochodach – k.29-33 akt ZUS)

A. K. dokonał wyrównania wynagrodzenia P. K. (1) w czerwcu 2016 r.

(ustalenia w aktach ZUS)

A. K. w dniach 6, 9 oraz 10 czerwca 2016 r. przekazał za P. K. (1) korekty dokumentów rozliczeniowych za okres od lutego 2012 r. do stycznia 2015 r. z podstawą wymiaru składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę.

(ustalenia w aktach ZUS)

Ubezpieczony został zatrudniony przez A. K. w kwietniu 1999 r., a umowa o pracę była co roku aneksowana.

(zeznania wnioskodawcy min.00:10:45 – 00:23:24 protokołu rozprawy z dnia 13 września 2017 r. w zw. z min.00:03:22 – 00:24:00 protokołu rozprawy z dnia 19 czerwca 2017 r., zeznania świadka A. K. min.00:02:05 – 00:08:31 protokołu rozprawy z dnia 13 września 2017 r.)

W latach 2012 - 2014 osoba odpowiedzialna za dokonywanie czynności z zakresu prawa pracy w (...) K. nie uwzględniła w wyliczeniach wzrostu minimalnego wynagrodzenia za pracę w tych latach.

(zeznania świadka A. K. min.00:02:05 – 00:08:31 protokołu rozprawy z dnia 13 września 2017 r.)

Powyższy stan faktyczny został ustalony na podstawie dowodów z ww. dokumentów oraz zeznań ubezpieczonego P. K. (1) i świadka A. K..

W niniejszym postępowaniu przedstawiony został dokument w postaci aneksu wskazującego, że od 1 stycznia 2009 r. wynagrodzenie P. K. (1) z tytułu zatrudnienia w firmie płatnika będzie wynosić nie mniej niż minimalne wynagrodzenie obowiązujące w danym roku w kraju, ale treść tego dokumentu budzi poważne wątpliwości co do jego wiarygodności w zakresie daty sporządzenia. Podkreślić bowiem należy, że zarówno we wcześniejszym (z dnia 1 lipca 2007 r.), jak i późniejszym (z dnia 31 grudnia 2014 r.) aneksie wskazywano konkretną kwotę wynagrodzenia ubezpieczonego a w aneksie z 30 grudnia 2008 r. takiej kwoty nie wskazano.

W spornym okresie zarówno ubezpieczony jak i pracodawca nie przejawiali zainteresowania niezgodnością wysokości wypłacanego wynagrodzenia z treścią aneksu do umowy o pracę. W świetle doświadczenia życiowego budzi to poważne wątpliwości, co do obowiązywania aneksu do umowy o pracę. Zgodnie z doświadczeniem życiowym jest dbanie o to, by wynagrodzenie było wypłacane w rzeczywiście umówionej wysokości. Wątpliwym jest by pracownik przez 3 lata nie zauważył, że wynagrodzenie było mu wypłacane w wysokości niższej niż należna. Również obowiązkiem pracodawcy wynikającym z art.94 punkt 5 k.p. jest terminowe i prawidłowe wypłacanie wynagrodzenia, a naruszenie tego obowiązku skutkuje jego odpowiedzialnością. Pracodawca przez 3 lata również nie zwrócił uwagi na nieprawidłowości w zakresie wysokości wynagrodzenia ubezpieczonego. Aneks z 30 grudnia 2008 roku wyraźnie nawiązuje do płacy minimalnej, o czym świadczy zawarte w nim postanowienie przewidujące automatyczne zmiany wysokości wynagrodzenia. Aneksy z lat wcześniejszych nie nawiązują do wysokości minimalnego wynagrodzenia tylko wskazują na konkretne kwoty. Zgodnie z aneksem od 1 lipca z 2007 roku wynagrodzenie ubezpieczonego wynosiło 1.450 zł (a minimalne w tym roku wynosiło 963 zł). Dopiero od 1 stycznia 2012 roku wynagrodzenie minimalne było wyższe niż wynagrodzenie otrzymywanego przez ubezpieczonego. Jeżeli strony zawarły taki aneks 30 grudnia 2008 r. to oznacza, że przywiązywały dużą wagę do tego postanowienia umownego, a zatem powinny dbać o jego realizację. Brak

dbałości o wykonanie tego aneksu (szczególnie w czasie gdy wynagrodzenie minimalne przekroczyło kwotę dotychczas otrzymywaną przez ubezpieczonego), przez każdą ze stron świadczy uzasadnia poważne wątpliwości co do mocy dowodowej dokumentu obejmującego aneks do umowy o pracę. Wyrównanie wynagrodzenia nastąpiło w czerwcu 2016 roku. Nawet jeśli przyjąć za wiarygodne twierdzenia ubezpieczonego, że nie sprawdzał co miesiąc w jakiej wysokości otrzymuje wynagrodzenie, to jednak weryfikacji takiej mógł dokonać na pewno po otrzymaniu informacji o wpłaconych zaliczkach na podatek dochodowy (PIT-11) za lata 2012-2014, w których wysokość wynagrodzenia nie różniła się. Pracodawca miał również możliwość weryfikacji wysokości wynagrodzenia składając co miesiąc deklaracje rozliczeniowe z tytułu składek. Nie można zatem wykluczyć, że aneks z 30 grudnia 2008 r. został sporządzony na potrzeby niniejszego postępowania, co jednak nie zmienia faktu iż w niniejszym postępowaniu nie przedstawiono dowodów, z których jednoznacznie wynikałoby, że w spornym okresie (w latach 2012 – 2014) płatnik odprowadzał za ubezpieczonego składki od podstawy równej co najmniej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę.

W ocenie Sądu przedstawione okoliczności przeczą twierdzeniom ubezpieczonego, że aneksem do umowy o pracę dokonano od 1 stycznia 2009 roku zmiany treści umowy i faktycznie podwyższono wynagrodzenie do wynagrodzenia minimalnego.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jako niezasadne podlegało oddaleniu.

Zgodnie z treścią art.6 ust.1 punkt 5 i art.12 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2017 r. poz. 1778) osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność, podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu.

Osoby prowadzące pozarolniczą działalność - od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej (art.13 punkt 4 ww. ustawy).

Natomiast zgodnie z brzmieniem art.9 ust.1 ww. ustawy osoby pozostające w stosunku pracy spełniające jednocześnie warunki do objęcia ich obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi z innych tytułów, są obejmowane ubezpieczeniami tylko z tytułu stosunku pracy. Mogą one dobrowolnie, na swój wniosek, być objęte ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi również z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust.1a. W świetle ust.1a powołanego przepisu pracownicy, których podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z tytułu stosunku pracy w przeliczeniu na okres miesiąca jest niższa od minimalnego wynagrodzenia, podlegają również obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów, z zastrzeżeniem ust. 1b.

Stosownie do art.36 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych każda osoba objęta obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowym podlega zgłoszeniu do ubezpieczeń społecznych. Obowiązkiem płatnika składek – z mocy art.46 ust.1 i art.47 ust.1 ww. ustawy jest obliczanie, rozliczanie i opłacanie należnych składek za każdy miesiąc kalendarzowy oraz przesyłanie w wyznaczonym terminie deklaracji rozliczeniowych, imiennych raportów miesięcznych oraz opłacanie składek za dany miesiąc.

Podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe pracowników, stanowi przychód, o którym mowa w art.4 punkt 9 – to jest przychód w rozumieniu przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych m.in. z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy (art.18 ust.1 ww. ustawy). Podstawę wymiaru składek ubezpieczenie wypadkowe stanowi podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne i ubezpieczenia rentowe, z zastrzeżeniem ust. 2 (art.20 ust.1 ww. ustawy).

Zgodnie z art.104 ust.1 i art.107 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz. 1065) obowiązkowe składki na Fundusz Pracy, ustalone od kwot stanowiących podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe bez stosowania ograniczenia, o

którym mowa w art.19 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, wynoszących w przeliczeniu na okres miesiąca, najmniej minimalne wynagrodzenie za pracę, opłacają osoby prowadzące pozarolniczą działalność za okres trwania obowiązkowych ubezpieczeń emerytalnego i rentowych w trybie i na zasadach przewidzianych dla składek na ubezpieczenia społeczne. Zgodnie z art.104b ust.2 składki na Fundusz Pracy opłaca się m. in. za osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą, które nie osiągnęły wieku co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn.

Obowiązek płatnika zgłoszenia do ubezpieczenia i rozliczenia składki za ubezpieczonego ma charakter obiektywny. Obowiązek ten powstaje wówczas, gdy ustawa nakazuje objęcie określonej osoby ubezpieczeniem, powstaje zatem z mocy prawa. W niniejszej sprawie nie ulegało wątpliwości, że zawarcie przez płatnika składek (...) (...) umowy o pracę z P. K. (1) w kwietniu 1999 r. wiązało się z koniecznością zgłoszenia go do obowiązkowym ubezpieczeń społecznych, a podleganie ubezpieczeniom z tego tytułu, co do zasady, miało pierwszeństwo (pod warunkiem osiągnięcia minimalnego wynagrodzenia) przed podleganiem ubezpieczeniom społecznym z innych tytułów (w przypadku ubezpieczonego miało pierwszeństwo przed podleganiem ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej).

Zgromadzony w niniejszej sprawie materiał dowodowy wskazuje jednak, że za okres od lutego 2012 r. do stycznia 2015 r. płatnik w pierwszorazowych imiennych raportach miesięcznych ZUS RCA wykazał podstawę wymiaru składek w wysokości 1.450 zł to jest niższą od minimalnego wynagrodzenia za pracę. Z ustaleń Sądu wynika, iż pracodawca wypłacał ubezpieczonemu wynagrodzenie w kwocie 1.450 zł miesięcznie.

W ocenie Sądu brak jest podstaw do przyjęcia, że w spornym okresie ubezpieczony osiągał wynagrodzenie równe co najmniej minimalnemu wynagrodzeniu za pracę i przyjęcie jako podstawy wymiaru składek należności, które nie stały się przychodem ubezpieczonego.

W odniesieniu do pojęcia przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składek podkreślić należy Sąd podziela pogląd zaprezentowany w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 10 września 2009 r. (I UZP 5/09, Legalis nr 166659) zgodnie z którym, stosownie do treści art.18 ust.1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe stanowi przychód, rozumiany według zasad określonych w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych z dnia 26 lipca 1991 roku (tekst jednolity Dz.U. z 2016 r., poz. 2032) m.in. z tytułu zatrudnienia w ramach stosunku pracy, a także z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności oraz umowy agencyjnej lub umowy zlecenia, jak również z tytułu współpracy przy tej działalności lub współpracy przy wykonywaniu umowy oraz przychód z tytułu członkostwa w rolniczej spółdzielni produkcyjnej lub spółdzielni kółek rolniczych, i taka jest też podstawa wymiaru składek na ubezpieczenie (art. 20 ust. 1 ustawy systemowej). Przychodem w rozumieniu są więc otrzymane lub postawione do dyspozycji podatnika w roku kalendarzowym pieniądze i wartości pieniężne oraz wartość otrzymanych świadczeń w naturze i innych nieodpłatnych świadczeń (art. 11). Za przychody ze stosunku służbowego, stosunku pracy, pracy nakładczej oraz spółdzielczego stosunku pracy omawiana ustawa uważa wszelkiego rodzaju wypłaty pieniężne oraz wartość pieniężną świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty bez względu na źródło finansowania tych wypłat i świadczeń, a w szczególności: wynagrodzenia zasadnicze, wynagrodzenia za godziny nadliczbowe, różnego rodzaju dodatki, nagrody, ekwiwalenty za niewykorzystany urlop i wszelkie inne kwoty niezależne od tego, czy ich wartość została z góry ustalona, a ponadto świadczenia pieniężne ponoszone za pracownika, jak również wartość innych nieodpłatnych świadczeń lub świadczeń częściowo odpłatnych (art. 12 ust. 1)

Przychodem, od którego wymierzana jest, stosownie do treści art.18 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych składka, są zatem wszystkie otrzymane lub postawione do dyspozycji należności przysługujące pracownikowi wymienione w katalogu art.12, chyba że zostały wyłączone z podstawy ustalania składek, a także należności z innych tytułów, jeżeli zostały włączone do podstawy wymiaru składki.

Innymi słowy, podstawą wymiaru składki są (fizycznie) otrzymane - wypłacone środki pieniężne, albo też takie środki postawione do dyspozycji pracownika (a więc środki pieniężne wypłacone, ale z przyczyn leżących po stronie pracownika niepobrańe przez niego, a więc należność przekazana do dyspozycji pracownika jako prawnie mu

przysługująca) - tak rozumiany jest przychód w ustawie o podatku dochodowym od osób fizycznych, co skądinąd jest zrozumiałe, biorąc pod uwagę, że podatek dochodowy jest należny od środków pieniężnych, którymi podatnik dysponuje albo może dysponować.

Przychód z tytułu wynagrodzenia za pracę - zgodnie z ogólnymi zasadami określonymi w art.11 ust.1 - powstaje z chwilą jego otrzymania lub postawienia do dyspozycji. Stąd też wynagrodzenie będzie dla pracownika przychodem tego roku podatkowego, w którym zostało otrzymane, choćby nawet dotyczyło ono roku poprzedniego.

Definicja zawarta w art.11 ma zastosowanie do przychodu stanowiącego podstawę wymiaru składki na ubezpieczenia pracowników w takim zakresie, w jakim określa on jako przychód wynagrodzenie i inne świadczenia ze stosunku pracy wypłacone pracownikowi. W konsekwencji nie są przychodami w rozumieniu zarówno tego przepisu, jak i art.18 ust.1 ustawy systemowej, wierzytelności, nawet wymagalne, nie jest dopuszczalne uwzględnianie w podstawie wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne pracowników jakichkolwiek należności, które nie stały się przychodem ze stosunku pracy w rozumieniu o podatku dochodowym od osób fizycznych. Przychód powstaje dopiero w momencie jego rzeczywistego otrzymania lub postawienia do dyspozycji.

Ustalony w niniejszej sprawie stan faktyczny wskazuje wprawdzie, że P. K. (1) otrzymał wyrównanie wynagrodzenia za sporny okres, ale wobec faktu, że miało to miejsce dopiero w czerwcu 2016 r., przychód ten mógł zostać uwzględniony dopiero wówczas, a nie za wcześniejszy, sporny okres. Aneks do umowy o pracę pojawił się w czasie kontroli ZUS, gdy ubezpieczony zorientował się jakie konsekwencje prawne wiążą się z nieosiągnięciem minimalnego wynagrodzenia z tytułu umowy o pracę.

Wynagrodzenie wypłacone przez pracodawcę z opóźnieniem wykazywane jest w raporcie za ten miesiąc, w którym zostało wypłacone i wówczas staje się podstawą wymiaru składek.

Na marginesie należy wskazać, iż dokonanie korekty imiennego raportu miesięcznego, stosownie do treści art.41 ust.6 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych jest możliwe w przypadku stwierdzenia przez płatnika lub Zakład nieprawidłowości. W niniejszej sprawie dane pierwotnie zawarte w imiennych raportach miesięcznych dotyczących ubezpieczonego były prawidłowe i odpowiadały faktycznie wypłaconemu mu wynagrodzeniu. Składając imienny raport korygujący płatnik składek dokonał następczej modyfikacji danych w stosunku do danych wykazanych we wcześniej złożonych dokumentach. Natomiast powodem skorygowania w raporcie miesięcznym może być albo błąd albo nieprawidłowości w obliczeniu wynikające z błędnie wpisanej kwoty składki. Nie jest możliwe dokonanie zmiany zadeklarowanej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, w przypadku gdy podstawa wymiaru składek odpowiadała wypłaconemu pracownikowi wynagrodzeniu.

Reasumując, wobec braku osiągnięcia przez P. K. (1) minimalnego wynagrodzenia w latach 2012 – 2014, jego zatrudnienie u płatnika składek (...) (...) nie mogło stanowić wyłącznego tytułu do objęcia go obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tego tytułu.

W okresie od 1 stycznia 2012 roku do 31 grudnia 2014 roku ubezpieczony podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu wykonywanej działalności gospodarczej, a podstawa wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne, rentowe nie może być niższa niż 60% prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego przyjętego do ustalenia kwoty ograniczenia rocznej podstawy wymiaru składek ogłoszonego na dany rok kalendarzowy (art.18 ust.8 ww. ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych).

W toku postępowania ubezpieczony nie kwestionował decyzji w zakresie ustalonej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenie emerytalne, rentowe, wypadkowe i Fundusz Pracy.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie art. 477¹⁴§2 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art.98 k.p.c. zasądzając od P. K. (1) na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddziału w Ł. kwotę 180 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Wysokość wynagrodzenia pełnomocnika Sąd ustalił zgodnie z §9 ust.2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r., poz.1804 z późn. zm.).

(S.B.)

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ubezpieczonego.

25.10.2017 r.